

1983/84:97

Tisdagen den 13 mars

Kl. 15.00

1 § Justerades protokollet för den 5 innevarande månad.

2 § Föredrogs och hänvisades

Proposition

1983/84:116 till utbildningsutskottet

Beträffande detta ärende hade föreslagits att riksdagen skulle besluta att motionstiden förlängdes t. o. m. den 2 april.

Kammaren beslöt förlänga motionstiden till att utgå måndagen den 2 april.

3 § Föredrogs och hänvisades

Propositionerna

1983/84:118 till utbildningsutskottet

1983/84:126 till arbetsmarknadsutskottet

1983/84:127 till socialförsäkringsutskottet

1983/84:132 till socialutskottet

1983/84:133 till finansutskottet

4 § Anmäldes och bordlades

Propositionerna

1983/84:120 Regeringens befattning med besvärärenden

1983/84:122 Introduktionsstöd och reformerat lönebidrag för arbetshandikappade m. m.

1983/84:124 Mottagandet av flyktingar och asylsökande m. m.

1983/84:129 Bidrag till kommunala undervisningssjukhus

1983/84:130 Ändringar i myntserien, m. m.

1983/84:131 Högre skoglig utbildning

1983/84:141 Förslag till ändringar i förköpslagen (1967:868) m. m.

1983/84:145 Turist- och rekreationspolitiken m. m.

5 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställdes

*den 12 mars***1983/84:128** av *Gunnar Hökmark* (m) till utbildningsministern om skolans fredsfostran:

Den svenska skolan skall förmedla kunskaper som stärker elevernas förmåga att se skillnaden mellan demokrati och diktatur, den skall ge eleverna kunskaper som stärker deras förmåga att förstå skeenden i omvärlden och den skall genom kunskap stärka respekten och toleransen för enskilda människor. Likaså skall den ge kunskap om vad krig är och hur vi i Sverige söker bevara freden i vår del av världen. Detta framgår konkret i skolans läroplaner. Kunskaperna förmedlas främst genom undervisning i historia, samhällskunskap, religionskunskap och svenska.

I informationsmaterial söker skolöverstyrelsen främja vad som benämnes "fredsfostran". I en skrift från SÖ: "Fredsfostran – studieförslag och utvecklingsaspekter" förs resonemanget så här:

"--- fredsfostran avser att påverka tankar, värderingar, attityder och handlingar till fred." (s. 3)

"Fredsfostran bör fördjupa respekten för pacifism och visa vad den betyder som drivkraft för fredfrågan men inte avse fostran till pacifism." (s. 4)

"Fredsfostrans mål är på lång sikt detsamma som pacifismens: Nedrustning." (s. 4)

"--- fredsfostran i ett land får inte ha som mål att ändra det andra landets samhällssystem." (s. 6)

"Sovjets betoning av patriotism och militarism i fredsfostran bör inte vara obegriplig med tanke på sovjetstatens historiska erfarenhet och bör inte leda till snabba avståndstaganden men däremot till allvarliga diskussioner." (s. 15)

"Alla planerare av fredsfostran i Västeuropa bör sinsemellan diskutera frågan: kan vår fredsfostran angripa vår militarism medan den i Sovjet framställs som garant för dess fred och frihet?" (s. 16)

Av dessa citat framgår klart att den tänkta fredsfostran snarare avser åsiktpåverkan än kunskapsförmedling. Det är t. ex. svårt att se hur en ökad förståelse för sovjetssystemet kan vara "fredsfostrande".

Genom att föra över tyngdpunkten från kunskapsförmedling till "fostran" stärker man inte elevernas förmåga att skilja på vad som bidrar och inte bidrar till en fredlig världsutveckling.

Mot denna bakgrund vill jag fråga utbildningsministern följande:

Vilka åtgärder avser utbildningsministern vidta för att skolans verksamhet skall ge kunskaper för fred i stället för den åsiktsfostran som ovan redovisats?

1983/84:129 av *Margó Ingvardsson* (vpk) till statsrådet Gertrud Sigurdson om behovet av slutna akutsjukvårdplatser:

Enligt den inriktning som sjukvården nu har skall en utbyggd primärvård och sektoriserad psykiatri avlasta och även ersätta den slutna sjukvården. Besparingspolitiken inom den offentliga sektorn har lett till att utbyggnaden av öppenvården sker på bekostnad av annan sjukvård. Under perioden 1978–1982 minskade antalet vårdplatser inom den slutna akutsjukvården i landet med 2 640. Inom Stockholms läns landsting var motsvarande minskning 530 platser. Uppgifterna om antalet platser 1983 är ännu inte klara. För perioden 1984–1988 räknar man med en minskning av antalet platser i landet som helhet med 500. Inom Stockholms läns landsting uppskattas kommande nedskärningar till 150 vårdplatser.

En väl tillgänglig primärvård, organiserad så att den finns där människorna behöver den och öppen på tider som alla kan utnyttja är givetvis bra, men innebär detta att de patienter som nu läggs in akut inom slutenvården i stället kan vårdas inom primärvården? Att primärvården skall avlasta behovet av slutenvårdsplatser är det vanligaste argumentet för minskningen av slutenvårdsplatser. Det har emellertid även hävdats i debatten att vi i Sverige skulle ha så gott om vårdplatser att svenska sjukhusplatser skall kunna användas för vård av speciellt importerade patienter.

Med hänvisning till ovanstående vill jag fråga sjukvårdsministern:

1. Finns det några undersökningar som visar att en utbyggd primärvård minskat behovet av slutna akutsjukvård?
2. Finns det några planer på att använda svenska sjukhusplatser för vård av speciellt importerade patienter?

6 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 12 mars

1983/84:404 av *Eva Hjelmström* (vpk) till utrikesministern om ytterligare katastrofbistånd till Angola:

Stridigheterna fortsätter i södra Afrika. Sydafrika intensifierade under december sina angrepp mot Angola. Rena terrorangrepp mot byar och civilbefolkning rapporteras än i dag. Broar och andra transportvägar saboteras av Sydafrika eller av Sydafrika understödda UNITA-grupper. Detta har lett till att flyktingsituationen inom landet förvärrats. Möjligheterna att nå de av Angolas regering uppställda målen för hälso- och sjukvård, vattenförsörjning m. m. omintetgörs genom sabotageverksamheten.

Mot bakgrund härav vill jag ställa följande fråga till utrikesministern:

Är utrikesministern beredd att ge ytterligare katastrofbistånd till Angola?

Nr 97

Tisdagen den
13 mars 1984

---

*Meddelande om
frågor*

Tisdagen den
13 mars 1984

*Meddelande om
frågor*

1983/84:405 av *Eva Hjelmström* (vpk) till utrikesministern om det politiska läget i södra Afrika:

Sydafrika har genom sin militära och ekonomiska dominans i södra Afrika påtvingat frontstaterna långtgående s. k. fredsuppgörelser. Angola och Moçambique har särskilt satts under press och måste nu upphöra med sitt öppna stöd till ANC resp. SWAPO. Detta är ett steg tillbaka i befrielsekampen i södra Afrika, och det har genomförts med stöd av ledande nationer i västvärlden med USA i spetsen. Det ställer större krav på solidaritet från dem som räknar sig till frontstaternas och befrielseorganisationernas vänner. Sveriges attityder, ställningstaganden och åtgärder är i det uppkomna läget mycket viktiga.

Jag vill därför fråga utrikesministern:

Hur bedömer regeringen det nya politiska läget i södra Afrika, och vilka åtgärder kommer att vidtas med anledning av detta?

1983/84:406 av *Monica Andersson* (s) till statsrådet Bengt Göransson om fristående skolor:

I enlighet med proposition 1982/83:1 beslutade riksdagen i december 1982 om en förändring av 34 § skollagen om godkännande av fristående skola. Paragrafen har anpassats till de förhållanden som råder i grundskolan i dag och har getts en allmännare formulering. Där står nu inte längre uttryckligen att skolan skall förestås av person, vilken äger erforderlig skicklighet för undervisningen och är väl lämpad att förestå skola. Enligt specialmotiveringen skall paragrafen säkerställa att skolplikten inte urholkas och att det i det allmänna kravet på vad en fristående skola skall förmedla ligger krav på att undervisningen bedrivs på ett tillfredsställande sätt och på att skolan har den ledning som behövs för detta. Den nya formuleringen har på vissa håll tolkats så, att samhällets krav på kompetens och skicklighet hos lärare och skollledning hos dem som söker tillstånd att starta fristående skola har sänkts.

Avser skolministern att vidta någon åtgärd, som förtydligar bestämmelserna i 34 § skollagen?

den 13 mars

1983/84:407 av *Ingemar Eliasson* (fp) till statsrådet Birgitta Dahl om leveransen av ström till värmepumpar:

Enligt 2 § 4 mom. ellagen gäller att eldistributör i princip är skyldig att leverera ström inom sitt distributionsområde. Sådan skyldighet föreligger emellertid inte "om strömmen är avsedd att användas för värmeförsörjning av byggnad inom ett område där fjärrvärme eller naturgas distribueras eller avses bli distribuerad och om värmeförsörjningen inte med större fördel kan tillgodoses med elenergi än med det för området gemensamma systemet".

Statens energiverk, som har att pröva skyldighetens omfattning, har hittills tolkat lagen som att det föreligger distributionsskyldighet av el för drift av värmepumpar också i områden med fjärrvärme.

Regeringen har i ett beslut nyligen intagit motsatt uppfattning och i några fall förhindrat installation av värmepumpar i fjärrvärmeområden. Det är oklart om regeringens ställningstagande skall uppfattas som ett ställningstagande mellan användandet av fjärrvärme resp. värmepumpar eller endast är en från energiverket avvikande tolkning av lagen.

Med tanke på de uppenbara fördelar som värmepumpar får sägas utgöra för vår värmeförsörjning, vilket också kommit till uttryck genom generösa stödregler från statsmakterna, är det angeläget att eventuella oklarheter i detta avseende i ellagen undanröjs.

Jag vill med anledning av detta fråga energiministern följande:

Avser energiministern att föreslå sådana ändringar i ellagen som förhindrar elleverantörer att vägra leverera el till värmepumpar?

7 § Kammaren åtskildes kl. 15.02.

In fidem

TOM T:SON THYBLAD

/Solveig Gemert

Nr 97

Tisdagen den
13 mars 1984

---

*Meddelande om
frågor*